

רשומות

הצעות חוק

ה מ מ ש ל ה

10 בפברואר 2016

1016

א' באדר א' התשע"ו

עמוד

הצעת חוק לתיקון פקודת מס הכנסה (תיקון מס' 221), התשע"ו-2016 480

הצעת חוק לתיקון פקודת מס הכנסה (תיקון מס' 221), התשע"ו-2016

- הוספת סעיפים 1135 עד 1135
1. בפקודת מס הכנסה¹ (להלן – הפקודה), אחרי סעיף 1135 יבוא:
- "הגדרות לעניין סעיפים 1135 עד 1135
"ארה"ב" – ארצות הברית של אמריקה;

ד ב ר י ה ס ב ר

משרד האוצר השיב כי ישראל מתכוונת ליישם חילופי מידע אוטומטיים החל מסוף שנת 2018.

ארצות הברית של אמריקה (להלן – ארה"ב), המכירה אף היא בחשיבות של קבלת מידע על אודות חשבונות פיננסיים שמחזיקים אזרחיה ותושביה בגופים פיננסיים שמחוץ לה, לצורך מניעת התחמקות מתשלום מס, חוקקה בשנת 2010 את ה"Foreign Account Tax Compliance Act" (להלן – חוק פטקא), אשר מכוחו חויבו גופים פיננסיים מחוץ לארה"ב לדווח לרשויות ארה"ב על כל מי שהוא אזרח ארה"ב או תושב ארה"ב המחזיק אצלם חשבון פיננסי. על גופים פיננסיים שלא יצייתו להוראה יוטלו סנקציות חמורות.

נוכח הנזק הכלכלי החמור הצפוי למערכת הפיננסית בישראל אם הגופים הפיננסיים הישראליים לא יצייתו להוראות חוק פטקא, ובשל החשיבות של קיום חילופי מידע עם ארה"ב, המליץ צוות בין-משרדי לבחינת השלכות חקיקת פטקא, בראשות המשנה לממונה על הכנסות המדינה, על התקשרות בהסכם בין-מדינתי עם ארה"ב לשיפור אכיפת המס וליישום חוק פטקא. בעקבות זאת הורתה הממשלה, בהחלטה מס' 1490(חכ/23) מיום 21 במרס 2014, על קידום משא ומתן להתקשרות בהסכם כאמור.

ביום 30 ביוני 2014 נחתם הסכם בין ממשלת ישראל לממשלת ארה"ב ובו התחייבה ממשלת ישראל להורות לגופים פיננסיים ישראלים החייבים בדיווח לבדוק חשבונות המתנהלים אצלם ולהעביר לרשות המסים מידע על אודות חשבונות של לקוחות המוחזקים באופן ישיר או עקיף בידי אזרחי ארה"ב ותושביה (להלן – הסכם הפטקא), וכן התחייבה כי רשות המסים תעביר את המידע האמור לרשויות המוסמכות בארה"ב.

בעת החתימה על ההסכם ניתנה הסכמה של ארה"ב להתייחס לגופים הפיננסיים הישראליים כמצייתים ולפיכך הם לא יהיו נתונים לסנקציות אף בטרם כניסת ההסכם לתוקף מלא.

החוק המוצע נועד לאפשר למדינת ישראל ליישם את הסכם הפטקא ולחתום על הסכמים נוספים לחילופי מידע בהתאם למקובל היום בעולם, וליישם.

סעיף 1 לסעיף 1135 המוצע

ההגדרות המוצעות בסעיף זה לקוחות ברובן מהסכם הפטקא ו-CRS, ובין השאר מגדירות מהו "מוסד פיננסי ישראלי מדרוך", היינו מוסד פיננסי ישראלי וסניף של מוסד פיננסי זר הנמצא בישראל, שעליו חלה החובה

כללי תהליך הגלובליזציה הואך מאוד בשנים האחרונות ורבים מתושבי העולם מנהלים את השקעותיהם במדינות שאינן מדינות התושבות שלהם באמצעות גופים פיננסיים הפועלים מחוץ למדינת התושבות. במקרים רבים מנוצלת אפשרות זו להתחמקות מתשלום מס במדינת התושבות. ההערכה היא שהיקף העלמות המס הנובע מכך הוא עצום.

העלמות המס מהוות בעיה חמורה המשותפת לכלל המדינות, והכלי היעיל ביותר למלחמה בהן הוא שיתוף פעולה בין המדינות, לרבות באמצעות חילופי מידע. האיחוד האירופי, הארגון לשיתוף פעולה ולפיתוח כלכלי (להלן – OECD), והפורום הכלכלי-עולמי לשקיפות ולחילופי מידע למטרות מס (The Global Forum on Transparency and Exchange of Information for Tax Purposes) פועלים בעצמות בשנים האחרונות כדי לקדם ולייעל את חילופי המידע בין המדינות.

בין השאר, החל משנת 2010 ישנה דרישה של OECD מן המדינות החברות בו וממדינות נוספות להצטרף לאמנה הרב-לאומית לסיוע מינהלי בענייני מס (Convention on Mutual Administrative Assistance in Tax Matters). עד היום הצטרפו לאמנה זו 92 מדינות ובהן גם מדינת ישראל אשר הצטרפה לאחרונה.

כמו כן, פרסם OECD תקן לחילופי מידע אוטומטיים (Common Reporting standard) (להלן – CRS), שהוא תקן אחיד לאיסוף מידע על ידי מוסדות פיננסיים לגבי חשבונות פיננסיים של לקוחות שהם תושבים זרים והעברתו לרשות המס במדינה שבה הם פועלים, כדי שזו תעביר את המידע למדינת התושבות של אותם לקוחות. כ-50 מדינות, ובהן כל מדינות OECD ובכללן ישראל, הצהירו במפגש מועצה במעמד שרים שהתקיים בחודש מאי 2014, כי יפעלו ליישום מהיר של התקן לחילופי מידע אוטומטיים, על בסיס הדדיות, וכי לשם כך יפעלו לתיקון החקיקה הפנימית שלהן.

ה"גלובל פורום" פנה לשר האוצר באוגוסט 2014 בבקשה להודיע מה הם מועדי היישום המתוכננים בישראל של חילופי מידע אוטומטיים בהתאם לתקן. בפנייה זו הובהר כי התכנית היא להביא ליישום חילופי מידע בעולם בהתאם לתקן כבר בשנת 2017, וכי לשם העברת מסר למעלימי המס שאין פרוצדור ואין מקומות שאליהם ניתן להבריק כספים חשוב שיהיה יישום מקביל של התקן בכל המדינות. הדרישה מהמדינות היתה ליישום לא יאוחר משנת 2018.

¹ דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 6, עמ' 120; ס"ח התשע"ו, עמ' 26 ועמ' 340.

”בעל חשבון”, לגבי חשבון פיננסי שאינו חוזה ביטוח בעל ערך פדיון או חוזה קצבה או אנונה – מי שרשום כבעל החשבון או מי שהמוסד הפיננסי הישראלי המדווח מזהה כבעל החשבון, ואם מחזיק אדם, שאינו מוסד פיננסי, בחשבון פיננסי של אדם אחר או לטובתו של אדם אחר, יראו את האדם האחר כבעל החשבון האמור; ולגבי חוזה ביטוח בעל ערך פדיון או חוזה קצבה או אנונה –

(1) עד להתגבשות הזכות לתשלום על פי החוזה – מי שרשאי למשוך את ערך הפדיון או לשנות את המוטב, ואם אין אדם כאמור, כל אחד מאלה:

(א) מבוטח או אדם המצוין בחוזה כבעל החוזה;

(ב) בעל זכות בלתי חוזרת לתשלום לפי החוזה;

(2) עם התגבשות הזכות לתשלום על פי החוזה – כל אדם הזכאי לתשלום על פי החוזה;

”בעל שליטה” –

(1) בחבר-בני-אדם מואגד – כהגדרתו בחוק איסור הלבנת הון, התש”ס-2000²;

(2) בחבר-בני-אדם שאינו מואגד – כאמור בפסקה (1), בשינויים המחויבים;

(3) בנאמנות שחל עליה פרק רביעי 2 בחלק ד – היוצר, הנאמן, מגן הנאמנות או הנהנה כהגדרתם בסעיף 175, ואם מי מאלה אינו יחיד – היחיד שהוא בעל שליטה בו כאמור בפסקאות (1) או (2), לפי העניין;

(4) בהסדר משפטי שאינו נאמנות כאמור בפסקה (3) – יחיד שמעמדו בהסדר המשפטי דומה למעמד של מי מהמנויים בפסקה (3);

”דולר” – דולר של ארה”ב;

”הסכם בין-לאומי” ו”הסכם לחילופי מידע” – כהגדרתם בסעיף 214א;

”הסכם יישום” – הסכם ליישום חילופי מידע מכוח הסכם בין-לאומי, המבוסס על הנוהל לחילופי מידע אוטומטיים של חשבונות פיננסיים שפרסם הארגון לשיתוף פעולה ולפיתוח כלכלי (ה-OECD);

”הסכם פטקא” – הסכם בין מדינת ישראל לבין ארה”ב בדבר שיפור ציות מס בין-לאומי ויישום חוק פטקא, שנחתם ביום ב’ בתמוז התשע”ד (30 ביוני 2014);

ד ב ר י ה ס ב ר

לרשויות מס זרות, מהו ”חשבון פיננסי” לעניין זה ומי נחשב ”בעל חשבון”.

לזהות את מקומות התושבות והאזרחות של בעלי חשבונות פיננסיים בו, ולהעביר לרשות המסים מידע שעליה להעביר

² ס”ח התש”ס, עמ’ 293.

"זכות בהון" – זכות בהון מניות, זכות לרווחים וזכויות כיוצא באלה, ולעניין מוסד פיננסי שהוא שותפות – זכות בהון השותפות או זכות לרווחי השותפות; במוסד פיננסי שהוא נאמנות רואים זכות בהון כמוחזקת בידי כל מי שנחשב כיוצר או כנהנה של הנאמנות, כולה או חלקה, או כל יחיד אחר שיש לו שליטה בפועל בנאמנות;

"חוזה ביטוח" – חוזה שלפיו המבטח מתחייב לשלם סכום כסף בקרות מקרה מוות של אדם, תאונה, מחלה, נכות, אבדן של נכס או נזק לנכס, או חבות כספית בשל אחריות לצד שלישי, למעט חוזה קצבה או אנונה; "חוזה ביטוח בעל ערך פדיון" – חוזה ביטוח המקנה ערך פדיון, שאינו חוזה שיפוי בין שתי חברות ביטוח, ולעניין הסכם פטקא – חוזה ביטוח כאמור המקנה ערך פדיון מעל סכום בשקלים חדשים השווה ל-50,000 דולרים, לפי שער החליפין; לעניין זה, "ערך פדיון" – הגדול מבין אלה:

(1) הסכום שבעל פוליסה יכול לקבל בעת ביטול חוזה הביטוח או עם סיומו, אשר יחושב בלי להביא בחשבון עמלות פירעון מוקדם או הלוואות;

(2) הסכום שבעל הפוליסה יכול ללוות לפי חוזה הביטוח או בהתייחס אליו, למעט סכום שניתן לשלם לפי חוזה הביטוח כאחד מאלה:

(א) פיצוי בשל נזק שנגרם לאדם כתוצאה ממחלה או מתאונה, או תשלום אחר לשיפוי או פיצוי בשל נזק כלכלי כתוצאה מקרות מקרה הביטוח;

(ב) החזר פרמיה ששולמה לפי חוזה ביטוח שאינו חוזה לביטוח חיים, כתוצאה מסיום חוזה הביטוח או ביטולו, ירידה בחשיפה לסיכון בתקופת הביטוח או חישוב מחדש של פרמיה בשל תיקון שגיאה בפרסום של תעריף, טעות בסיווג או טעות דומה;

(ג) בחוזה ביטוח קבוצתי – תשלום השתתפות ברווחים בהתבסס על רווחי חיתום ביחס לחוזה הביטוח או הקבוצה המבוטחת בחוזה הביטוח; לעניין פסקאות משנה (א) ו-(ב), "ביטוח חיים" – כמשמעותו בסעיף 41 לחוק חוזה הביטוח, התשמ"א-1981³;

³ ס"ח התשמ"א, עמ' 94.

”חוזה קצבה או אנונה” – חוזה שלפיו המנפיק מתחייב לשלם תשלומים במשך תקופת זמן שנקבעה, במלואה או בחלקה, ביחס לתוחלת החיים של יחיד, אחד או יותר, לרבות חוזה הנחשב לפי הדין או הנוהג בישראל כחוזה קצבה או אנונה, שלפיו המנפיק מתחייב לשלם תשלומים במשך תקופה קצובה;

”חוק פטקא” – החוק של ארה”ב בדבר ציות בענייני מס לגבי חשבונות זרים – The Foreign Account Tax Compliance Act (סעיפים 1471–1474 ל-Internal Revenue code);

”חשבון למשמורת” – חשבון לטובת אדם אחר, שבו מוחזק חוזה לצורך השקעה או נכס פיננסי כמשמעותו לפי כללי חשבונאות מקובלים, למעט חוזה ביטוח או חוזה קצבה או אנונה;

”חשבון פיננסי” – חשבון המוחזק במוסד פיננסי, לרבות כל אחד מאלה:

(1) חשבון פיקדון;

(2) חשבון למשמורת;

(3) לעניין ישות השקעות שהיא מוסד פיננסי רק בשל היותה ישות השקעות – כל זכות בהון או זכות בחוב באותה ישות השקעות, שאינה נסחרת בקביעות בשוק ניירות ערך מוסדר;

(4) לעניין מוסד פיננסי שאינו ישות השקעות כאמור בפסקה (3) – כל זכות בהון או זכות בחוב במוסד הפיננסי שאינה נסחרת בקביעות בשוק ניירות ערך מוסדר, אם מתקיימים לגביה שני אלה:

(א) ערך הזכות בהון או הזכות בחוב נקבע, במישרין או בעקיפין, בעיקר בהתייחס לנכסים אשר מהכנסות מהם יש לנכות מס במקור בארה”ב;

(ב) סוג הזכויות נקבע במטרה להימנע מדיווח לפי הסכם היישום או הסכם פטקא;

(5) חוזה ביטוח בעל ערך פדיון או חוזה קצבה או אנונה, המונפק על ידי מוסד פיננסי או מוחזק בו; ואולם לא יראו כחשבון פיננסי חוזה המממן הטבה פנסיונית או הטבת נכות שניתנה ליחיד מחשבון שהוחרג מהגדרת חשבון פיננסי בהסכם עם המדינה הזרה ושמתיימים בו כל אלה:

(א) הוא לא ניתן להעברה;

(ב) הוא אינו תלוי תשואה;

(ג) הוא לקצבת חיים מיידית; לעניין זה, "קצבת חיים מיידית" – קצבה למשך חיי אדם אחד או יותר, ובלבד שתשלומי הקצבה מתחילים להיות משולמים במועד שאינו מאוחר משנה לאחר מועד ההפקדה הראשונה בחשבון ותשלומי הקצבה שווים ומשולמים אחת לשנה או בתדירות גבוהה יותר;

והכול למעט חשבון כאמור בפסקאות (1) עד (5) שהוחרג מהגדרת חשבון פיננסי לצורך הסכם פטקא או הסכם יישום, לפי העניין;

לעניין פסקאות (3) ו-(4) יראו זכות בהון או זכות בחוב כנסחרת בקביעות בשוק ניירות ערך מוסדר, אם קיים היקף משמעותי של מסחר בה באופן שוטף בבורסה המוכרת ומפוקחת בידי רשות ממשלתית במדינה שבה השוק נמצא, וערך שנתי משמעותי של מניות נסחר בה; זכות בהון או זכות בחוב במוסד פיננסי אינה נסחרת בקביעות ויראו אותה כחשבון פיננסי, אם המחזיק בה, שאינו מוסד פיננסי המשמש כמתווך, רשום בספרי המוסד הפיננסי, למעט אם היא נרשמה אצל המוסד הפיננסי לפני יום ג' בתמוז התשע"ד (1 ביולי 2014);

"חשבון פיקדון" – חשבון חיסכון, חשבון מסחרי, חשבון עו"ש, פיקדון לזמן קצוב או חשבון שהעדות לו היא תעודת פיקדון, תעודת חיסכון, תעודת השקעה, תעודת חוב, או מכשיר דומה אחר המוחזק במוסד פיננסי במהלך הרגיל של עסקים בנקאיים או עסקים דומים, לרבות חוזה עם חברת ביטוח המבטיח תשואה או חוזה דומה אחר לתשלום ריבית;

"ישות" – חבר בני אדם או הסדר משפטי;

"מוסד פיננסי" – מוסד לפיקדונות, מוסד למשמורת, ישות השקעות או חברת ביטוח מסוימת, כהגדרת כל אחד מאלה בפסקאות (1) עד (4), למעט אם שר האוצר החרים אותו מהגדרה זו, ורשאי הוא להחריגו כאמור לצורך הסכם פטקא או הסכם יישום; לעניין זה –

(1) "מוסד לפיקדונות" – ישות המקבלת פיקדונות מאחר, במהלך עסקי הבנקאות שלה או במהלך עסקים דומים, ולרבות תאגיד בנקאי כהגדרתו בחוק הבנקאות (רישוי), התשמ"א-1981⁴, והחברה הבת כמשמעותה בסעיף 88א לחוק הדואר, התשמ"ו-1986⁵, בנותנה את השירותים הכספיים כהגדרתם באותו חוק;

⁴ ס"ח התשמ"א, עמ' 232.

⁵ ס"ח התשמ"ו, עמ' 79.

(2) "מוסד למשמורת" – ישות המחזיקה נכסים פיננסיים בשביל אחרים והכנסתה מהחזקתם ומשירותים פיננסיים קשורים היא 20 אחוזים או יותר מכלל הכנסתה בתקופה שמיום הקמתה או בתקופת שלוש השנים שהסתיימה ב־31 בדצמבר או ביום האחרון של התקופה החשבונאית שלה המסתיימת במועד אחר, שקדמה לשנה שבה נבדק אם היא ישות כאמור, לפי התקופה הקצרה מביניהן;

(3) "ישות השקעות" – ישות העוסקת באחד או יותר מאלה למען לקוח, או ישות המנוהלת בידי ישות העוסקת כאמור:

(א) מסחר במכשירים בשוק הכספים, לרבות בהמחאות, בשטרות, בתעודות פיקדון ובנגזרים; מטבע חוץ; מכשירי חליפין; מכשירי שיעור ריבית ומכשירי מדד; ניירות ערך הניתנים להעברה; מסחר בחוזים עתידיים לגבי סחורות;

(ב) ניהול תיק השקעות, אישי או קבוצתי;

(ג) השקעה או ניהול של כסף בדרך אחרת בעבור אחר;

לרבות תאגיד מורשה כהגדרתו בסעיף 1 לחוק הסדרת העיסוק בייעוץ השקעות ובניהול תיקי השקעות, התשנ"ה-1995, קופת גמל וחברה מנהלת כהגדרתן בחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל), התשס"ה-2005, קרן להשקעות משותפות בנאמנות ומנהל הקרן, כמשמעותם בסעיפים 3 ו-4 לחוק השקעות משותפות בנאמנות, התשנ"ד-1994, וחברה בעלת רישיון זירה כהגדרתו בסעיף 44 לחוק ניירות ערך, התשכ"ח-1968;

(4) "חברת ביטוח מסוימת" – כל אחת מאלה, ובלבד שהיא מנפיקה חוזה ביטוח בעל ערך פדיון או חוזה קצבה או אנונה או מחויבת לשלם כסף בקשר לחוזים כאמור:

(א) חברת ביטוח, לרבות מי שקיבל רישיון מבטח ישראלי לפי סעיף 15(א)(1) לחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח), התשמ"א-1981;⁶

(ב) חברה המחזיקה בחברה כאמור בפסקת משנה (א);

"מוסד פיננסי ישראלי" – כל אחד מאלה:

⁶ ס"ח התשנ"ה, עמ' 416.

⁷ ס"ח התשס"ה, עמ' 889.

⁸ ס"ח התשנ"ד, עמ' 308.

⁹ ס"ח התשכ"ח, עמ' 234.

¹⁰ ס"ח התשמ"א, עמ' 208.

(1) מוסד פיננסי תושב ישראל, למעט סניף של מוסד פיננסי כאמור הנמצא מחוץ לישראל ומחוץ לאזור כהגדרתו בסעיף 3א;

(2) סניף של מוסד פיננסי תושב חוץ הנמצא בישראל;

"מוסד פיננסי ישראלי מדווח" – מוסד פיננסי ישראלי, למעט, לעניין יישום הסכם פטקא או הסכם יישום, מוסד פיננסי כאמור שלפי הוראות אותו הסכם אינו חייב לדווח על חשבונות פיננסיים;

"מוסד פיננסי שאינו משתתף" – כל אחד מאלה:

(1) מוסד פיננסי שאינו מציית להוראות חוק פטקא ואינו תושב מדינה שהתקשרה בהסכם עם ארה"ב ליישום חוק פטקא;

(2) מוסד פיננסי תושב מדינה שהתקשרה בהסכם עם ארה"ב ליישום חוק פטקא, אך רשויות המס בארה"ב מתייחסות אליו כאל מוסד פיננסי שאינו משתתף;

"מידע" – לרבות נתונים, הצהרות ומסמכים אחרים;

"שער החליפין" – השער היציג של הדולר שמפרסם בנק ישראל או שער הספוט, לפי בחירת המוסד הפיננסי.

135ג. (א) מוסד פיננסי ישראלי מדווח ידרוש מבעל חשבון או ממיי שמבקש להיות בעל חשבון, למסור לו את המידע הדרוש לשם בירור זהותו ומדינת תושבותו לצורכי מס או אזרחות, ואם הוא ישות – גם מידע הדרוש לשם סיווגה ובירור זהותו של בעל שליטה בה ומדינת תושבותו לצורכי מס או אזרחות, ויערוך לגבי בעל חשבון או מי שמבקש להיות בעל חשבון ולגבי בעל שליטה בישות את הבדיקות הדרושות לצורך קביעת מקום תושבותו לצורכי מס או אזרחות וסיווג הישות כאמור, ככל שהמידע האמור דרוש לצורך יישום הסכם פטקא, הסכם יישום או היערכות לקראת הסכם כאמור, לפי העניין; שר האוצר יקבע הוראות לעניין סעיף קטן זה בהתאם להוראות הסכם פטקא או הסכם יישום, לפי העניין.

זיהוי בעל חשבון ומסירת פרטים

ד ב ר י ה ס ב ר

המשפטים, הוראות לעניין פעולות שעל מוסד פיננסי ישראלי מדווח לבצע לצורך זיהוי ככזה לפני הרשויות, לעניין זיהוי פרטים של בעלי החשבונות בו, לרבות פרטים שעל המוסד הפיננסי לדרוש מבעל החשבון, וכן הוראות לזיהוי בעל חשבון שהוא ישות, הכוללות גם זיהוי של יחיד שהוא בעל שליטה בישות, והוראות לעניין דיווח לרשות המסים בישראל על חשבונות שנמצאו כחשבונות של אזרחי מדינות זרות ותושביהן ועל חשבונות של מוסדות פיננסיים שנחשבים כלא מצייתים לפי הוראות הסכם פטקא או ה-CRS.

לסעיף 135ג המוצע

התקן המקובל לחילופי מידע בין רשויות מס כולל זיהוי ואיסוף מידע יזום על ידי המוסדות הפיננסיים והעברתו לרשות המסים, כדי שזו תעבירו למדינת התושבות של הלקוח אשר זוהה.

כדי ליישם את הסכם הפטקא וכן הסכמים לחילופי מידע אוטומטיים שייחתמו בין הרשויות המוסמכות במתכונת של התקן שקבע ה-OECD. מוצע להסמין את שר האוצר לקבוע בתקנות, לאחר התייעצות עם נגיד בנק ישראל, עם יושב ראש רשות ניירות ערך ועם שר

(ב) מוסד פיננסי ישראלי יפעל כנדרש לשם זיהויו ככזה בידי המנהל ורשויות מס זרות, והכול כפי שיקבע שר האוצר.

(ג) מוסד פיננסי ישראלי מדווח יעביר למנהל מידע בדבר בעל חשבון ובעל שליטה בישות בעלת חשבון ובדבר חשבון פיננסי, אשר על המנהל להעביר לרשות מס במדינה זרה, והכול כפי שיקבע שר האוצר בהתאם להסכם פטקא או הסכם יישום, לפי העניין.

(ד) תקנות לפי סעיפים קטנים (א) עד (ג) יותקנו בהתייעצות עם נגיד בנק ישראל, יושב ראש רשות ניירות ערך ושר המשפטים.

הודעה ללקוח בדבר 135ד. לצורך יישום הסכם פטקא או הסכם יישום, יקבע שר האוצר הוראות בדבר מתן הודעה בידי מוסד פיננסי ישראלי מדווח, למי שלא הצהיר על היותו תושב מדינה זרה או אזרח מדינה זרה, והמוסד הפיננסי סיווג אותו כתושב או כאזרח כאמור, על כך שמידע על אודותיו ועל אודות חשבון פיננסי שבבעלותו או בבעלות ישות שבשליטתו צפוי להיות מועבר למנהל לצורך העברתו בידי המנהל לרשות המס באותה מדינה בהתאם להוראות הסכם פטקא או הסכם יישום, לפי העניין; ההודעה תכלול מידע על אודות אפשרויות העומדות לפני מקבל ההודעה לשנות את סיווגו כתושב או כאזרח כאמור בהתאם להוראות הסכם פטקא או הסכם יישום; ההודעה תימסר לפני העברת המידע על ידי המנהל לרשות המס במדינה הזרה, וככל הניתן גם לפני מסירת המידע למנהל.

135ה. לצורך יישום הסכם פטקא יקבע שר האוצר, בהתייעצות עם הוראות ליישום הסכם פטקא נגיד בנק ישראל ועם יושב ראש רשות ניירות ערך –

ד ב ר י ה ס ב ר

התחילה של התקנות לפי סעיף 135 לפקודה, המוגדרים בהסכם כ"חשבוניות חדשים". הוראות אלה מאפשרות דחייה של הדרישה לגביית הצהרות ואיסוף מסמכים בעת פתיחת החשבוניות החדשים, ובלבד שבתוך שנה מיום הכניסה לתוקף של ההסכם ידרשו המוסדות הפיננסיים מבעלי החשבוניות את ההצהרות והמסמכים הרלוונטיים. ההקלות האמורות ניתנו בכפוף לכך שאם בתוך שנה לא עלה בידי מוסד פיננסי לאסוף הצהרות או מסמכים לגבי חשבון מסוים, הוא יסגור את החשבון. לגבי החשבוניות הסגורים יבוצעו הליכי הזיהוי המבוצעים לגבי חשבוניות קיימים וידווחו חשבוניות שבעליהם זוהו כאזרחי ארה"ב או כתושבי ארה"ב או כגופים פיננסיים שאינם מצייתים.

עוד נקבע בהסכם הפטקא שישראל רשאית לראות חשבוניות חדשים של ישויות שנפתחו לפני יום י' בטבת התשע"ה (1 בינואר 2015) כחשבוניות קיימים ולהחיל לגביהם את הליכי הזיהוי המלאים של חשבוניות קיימים של ישויות כפי שנקבעו בהסכם הפטקא. לגבי חשבוניות אלה לא יהיה צורך להחיל את ההליכים החלופיים. כמו כן נקבע בהסכם הפטקא כי, בהתקיים תנאים מסוימים,

לסעיף 135ד המוצע

כדי להימנע ממצב שאדם מסווג על ידי מוסד פיננסי כאזרח מדינה זרה או תושב בה ומידע על אודותיו מועבר לרשות מס במדינה זרה בלא ידיעתו, מוצע לקבוע כי שר האוצר יקבע הוראות בדבר מתן הודעה על ידי מוסד פיננסי למי שהמוסד הפיננסי סיווג אותו כאזרח או כתושב כאמור, וזאת למרות שלא הצהיר על כך, כי מידע על אודותיו ועל אודות חשבון פיננסי שבבעלותו או בבעלות חברה שבשליטתו צפוי להיות מועבר למנהל לצורך העברתו לרשות מס של המדינה הזרה. ההודעה תכלול גם מידע על האפשרויות לשנות את הסיווג כאזרח מדינה זרה או כתושב בה. ההודעה תימסר לפני העברת המידע לרשות המס במדינה הזרה, ובמידת האפשר גם לפני מסירתו למנהל.

לסעיף 135ה המוצע

בהסכם פטקא נקבעו הוראות מיוחדות (להלן – ההליכים החלופיים) לגבי חשבוניות פיננסיים שנפתחו אחרי יום ב' בתמוז התשע"ד (30 ביוני 2014) ולפני יום

(1) מצבים ותנאים אשר בהתקיימם יסגור מוסד פיננסי ישראלי מדווח חשבון פיננסי שנפתח אצלו אחרי יום ב' בתמוז התשע"ד (30 ביוני 2014), אשר לגביו לא עלה בידי המוסד הפיננסי לקבל מידע הנדרש לו לקיום חובתו לפי סעיף 135ג(א);

(2) מצבים ותנאים אשר בהתקיימם על מוסד פיננסי ישראלי מדווח לנכות סכומים מתשלום בר-ניכוי ממקור הכנסה אמריקני שהוא מעביר למוסד פיננסי לא משתתף;

(3) מצבים ותנאים אשר בהתקיימם ימסור מוסד פיננסי ישראלי מדווח מידע שייקבע, למי שמשלם תשלום בר-ניכוי ממקור הכנסה אמריקני למוסד פיננסי לא משתתף;

לעניין פסקאות (2) ו-(3), "תשלום בר ניכוי ממקור הכנסה אמריקני" – כל תשלום של ריבית, דיבידנד, שכר דירה, שכר, משכורת, פרמיה, אנונה, פיצוי, תגמול, מענק וכל תשלום אחר, קבוע או משתנה, המשתלם בכל שנה או בכל תקופה אחרת, שמקורו בארה"ב, למעט תשלום שאינו תשלום שיש לנכות ממנו מס במקור לפי הדין בארה"ב.

1135. (א) המנהל לא ישתמש במידע שהתקבל לפי סעיף 135ג(ג), למעט לצורך העברתו לרשויות מס במדינות זרות לפי סעיף 1135, ואולם רשאי הוא להשתמש במידע כמפורט להלן לצורך אכיפת דיני המס בישראל:

הגבלת שימוש
במידע

ד ב ר י ה ס ב ר

האוצר לקבוע בתקנות, בהתייעצות עם נגיד בנק ישראל ועם יושב ראש רשות ניירות ערך, תנאים אשר בהתקיימם יסגור מוסד פיננסי ישראלי מדווח חשבון שנפתח לאחר החתימה על הסכם הפטקא, אשר לגביו לא הצליח המוסד הפיננסי לגבות הצהרות או לקבל מידע ומסמכים בהתאם להוראות שנקבעו בתקנות, וכן הוראות לגבי ניכוי מתשלום בר ניכוי ממקור הכנסה בארה"ב המשולם למוסד פיננסי שאינו משתתף, העברת מידע לגבי תשלום כאמור למעביר התשלום והוראות בדבר העברת מידע על חשבונות חדשים שנפתחו לפני יום התחילה שווהו כחשבונות של תושבים זרים ואופן העברתם.

לסעיף 1135 המוצע

כתוצאה מיישום ההסדר המעוגן בהצעה זו, צפויה רשות המסים לקבל מידע גורף על אודות תושבים ואזרחים זרים המנהלים חשבונות במוסדות פיננסיים. מוצע להגביל את השימוש במידע האמור לצורכי אכיפת מס בישראל ולאפשר לרשות המסים לעשות שימוש במידע על אודות פרטי זהותו של לקוח אשר סירב לשתף פעולה עם המוסד הפיננסי ביישום ההסדר המעוגן בחוק זה, ובמידע על אודות נישום שסך יתרת החשבונות המיוחסים ואשר לגביהם הועבר מידע לפי סעיף 135ג(ד) עולה על מיליון

מוסדות פיננסיים אשר הרשויות בארה"ב הכירו בהם כ"מתווך מורשה" וכ"מנכה במקור" ינכו 30% מכל תקבול למוסד פיננסי שאינו מציינת להוראות חוק פטקא ואינו תושב במדינה אשר התקשרה בהסכם עם ארה"ב לצורך יישום חוק פטקא, או שהוא תושב במדינה כאמור אך רשויות המס בארה"ב מתייחסות אליו כאל מוסד פיננסי שאינו משתתף (להלן – מוסד פיננסי שאינו משתתף) ויעבירו את הסכום המנוכה לרשויות בארה"ב. ההגדרות ל"מתווך מורשה" ו"מנכה במקור" מעוגנות בדין האמריקני. מוסדות בישראל שהוכרו ככאלה בחרו להכפיף את עצמם לרשויות בארה"ב ולדין האמריקני, מודעים לסיווגם ככאלה ופועלים כבר כיום בעבור הרשויות בארה"ב בטיפול בנישומים שהם אזרחי ארה"ב או תושבי ארה"ב. מוסדות אלה הם בעלי היכולת הטכנית לבצע ניכויים בעבור רשויות המס בארה"ב.

נוסף על כך נקבע בהסכם הפטקא כי יש להורות למוסד פיננסי שלא הוכר כ"מתווך מורשה" או כ"מנכה במקור", אשר משלם תשלום ממקור הכנסה בארה"ב המועבר למוסד פיננסי שאינו משתתף או משמש כמתווך לגבי תשלום כאמור, לספק למעביר התשלום את המידע הדרוש לצורך ניכוי ודיווח על תשלום כאמור לצורך יישום הוראות הסכם הפטקא האמורות מוצע להסמיך את שר

(1) לגבי בעל חשבון פיננסי שחל לגביו סעיף 135ה(1) – פרטי זהותו של הלקוח;

(2) לגבי נישום שסך יתרת החשבונות הפיננסיים בתקופת דיווח אחת אשר לגביהם הועבר מידע לפי סעיף 135ג(ג) בשל אזרחותו או תושבותו עולה על מיליון שקלים חדשים – פרטי זהותו של הלקוח, ואם הוא ישות – גם פרטי זהות בעל השליטה בו, יתרת החשבון הפיננסי, והכנסות שהתקבלו בחשבון;

(ב) בסעיף זה, "פרטי זהותו של הלקוח" ו"פרטי זהות בעל השליטה" – מדינת התושבות, מדינת האזרחות, כתובת, וכן, לגבי יחיד – תאריך לידה ומספר זהות או מספר דרכון או כל מספר זיהוי אחר, ולגבי תאגיד – מספרו הרשום או כל מספר זיהוי אחר.

135. על אף האמור בסעיפים 231 ו-234, המנהל או מי שהוא הסמיך לכך יעביר מידע לרשויות מס במדינות זרות ויפעל בכל הנוגע לכך, ככל הנדרש בהתאם להסכם פטקא והסכם יישום, והוראות סעיף 214 יחולו.

סמכות יישום
הסכמים

הוספת סעיפים
195 עד 195א

2. אחרי סעיף 195ט לפקודה יבוא:

"סימן ו' 1: עיצום כספי לעניין יישום הסכם בין-לאומי"

(א) 195. בסעיף זה, "בעל חשבון", "מוסד פיננסי ישראלי מדווח" ו"מידע" – כהגדרתם בסעיף 135ב.

עיצום כספי בשל
אי-זיהוי פרטים או
בשל פגם בהעברתם

(ב) היה למנהל יסוד סביר להניח כי מוסד פיננסי ישראלי מדווח לא דרש מבעל חשבון למסור לו מידע או לא ערך לגבי בעל חשבון את הבדיקות הדרושות, בניגוד להוראות סעיף 135ג, רשאי הוא להטיל על המוסד הפיננסי עיצום כספי בסך 10,000 שקלים חדשים.

ד ב ר י ה ס ב ר

סעיף 2 לסעיפים 195 עד 195ב המוצעים

ציות מלא של המוסדות הפיננסיים בישראל להוראות המוצעות הוא תנאי הכרחי להבטחת קיומם של ההסכמים הבין-לאומיים והצלחת יישומם בישראל של ההסדרים לחילופי מידע. כדי להבטיח זאת יש להעניק לרשות המסים כלי אכיפה מתאים. בשל צורך בטיפול מהיר בהפרות המתגלות, ובמניעת הפרות מתמשכות העולות כדי הפרה משמעותית של ההתחייבויות שמדינת ישראל נטלה על עצמה, הכלי המתאים ביותר הוא עיצום כספי. הליך מהיר זה מתאים לשימוש במקרים של הפרות טכניות של הוראות, המאופיינות בפשטות הנסיבות ובקלות הוכחתן ולכן מתאים לעניין התיקון המוצע לפקודה.

הוראות הסעיפים האמורים דומות למתכונת הנהוגה כיום בחקיקה לגבי עיצומים כספיים.

שקלים חדשים. המידע האמור יכלול את פרטי זהותו של הלקוח, את יתרת החשבון הפיננסי וההכנסות שהתקבלו בחשבון וכן מידע על אודות זהות בעלי השליטה בלקוח שהוא ישות.

לסעיף 135 המוצע

מוצע לקבוע כי המנהל או מי שהוא הסמיך לכך יפקד על ביצועם של הסכם הפטקא והסכם יישום מטעם מדינת ישראל והוא יעביר מידע לרשויות מס זרות ויפעל בכל הנוגע לכך ככל הנדרש בהתאם להסכמים האמורים. על העברת המידע יחולו הוראות סעיף 214 לפקודה, העוסק בהעברת מידע על פי הסכם בין-לאומי, אשר הוסף לפקודה בתיקון מס' 207 ונכנס לתוקף ביום כ' בטבת התשע"ו (1 בינואר 2016).

(ג) היה למנהל יסוד סביר להניח כי מוסד פיננסי ישראלי מדווח לא דרש ממי שמבקש להיות בעל חשבון למסור לו מידע או לא ערך לגבי מבקש כאמור את הבדיקות הדרושות, בניגוד להוראות סעיף 135ג(א), רשאי הוא להטיל על המוסד הפיננסי עיצום כספי בסך 100,000 שקלים חדשים.

(ד) היה למנהל יסוד סביר להניח כי מוסד פיננסי ישראלי מדווח לא העביר למנהל מידע או שהעביר מידע חלקי, בניגוד להוראות סעיף 135ג(ג), רשאי הוא להטיל עליו עיצום כספי בסך 50,000 שקלים חדשים.

195יא. היה למנהל יסוד סביר להניח כי אדם הפר הוראה מהוראות לפי חוק זה, כאמור בסעיף 195 (בסימן זה – המפר), ובכוונתו להטיל עליו עיצום כספי לפי אותו סעיף, ימסור למפר הודעה על הכוונה להטיל עליו עיצום כספי (בסימן זה – הודעה על כוונת חיוב); בהודעה על כוונת חיוב יציין המנהל, בין השאר, את אלה:

(1) המעשה או המחדל (בפרק זה – המעשה) המהווה את ההפרה;

(2) סכום העיצום הכספי והתקופה לתשלומו;

(3) זכותו של המפר לטעון את טענותיו לפני המנהל לפי הוראות סעיף 195יב;

(4) הסמכות להוסיף על סכום העיצום הכספי בשל הפרה נמשכת או הפרה חוזרת לפי הוראות סעיף 195יד, והמועד שממנו יראו הפרה כהפרה נמשכת לעניין הסעיף האמור;

(5) סכום העיצום הכספי יעודכן לפי סעיף 195יד(ב) במקרה של הפרה חוזרת.

195יב. מפר שנמסרה לו הודעה על כוונת חיוב לפי הוראות סעיף 195יא רשאי לטעון את טענותיו, בכתב, לפני המנהל, לעניין הכוונה להטיל עליו עיצום כספי ולעניין סכומו, בתוך 30 ימים ממועד מסירת ההודעה, ורשאי המנהל להאריך את התקופה האמורה בתקופה נוספת שלא תעלה על 30 ימים.

195יג. (א) המנהל יחליט, לאחר ששקל את הטענות שנטענו לפי סעיף 195יב, אם להטיל על המפר עיצום כספי, ורשאי הוא להפחית את סכום העיצום הכספי לפי הוראות סעיף 195טז. (ב) החליט המנהל לפי הוראות סעיף קטן (א) –

(1) להטיל על המפר עיצום כספי – ימסור לו דרישה בכתב לשלם את העיצום הכספי (בסימן זה – דרישת תשלום), שבה יצוינו, בין השאר, סכום העיצום הכספי המעודכן, והתקופה לתשלומו;

(2) שלא להטיל על המפר עיצום כספי – ימסור לו הודעה על כך, בכתב.

הודעה על כוונת חיוב

זכות טיעון

החלטת המנהל ודרישת תשלום

(ג) בדרישת תשלום או בהודעה לפי סעיף קטן (ב) יפרט המנהל את נימוקי החלטתו.	
195יד. (א) בהפרה נמשכת ייווסף על העיצום הכספי הקבוע לאותה הפרה החלק החמישים שלו לכל יום שבו נמשכת ההפרה.	הפרה נמשכת והפרה חוזרת
(ב) בהפרה חוזרת ייווסף על העיצום הכספי הקבוע לאותה הפרה סכום השווה לעיצום הכספי כאמור; לעניין זה, "הפרה חוזרת" – הפרת הוראה מהוראות לפי חוק זה כאמור בסעיף 195י, בתוך שנתיים מהפרה קודמת של אותה הוראה שבשלה הוטל על המפר עיצום כספי או שבשלה הורשע.	
195טז. (א) המנהל אינו רשאי להטיל עיצום כספי בסכום הנמוך מהסכומים הקבועים בסימן זה, אלא לפי הוראות סעיף קטן (ב).	סכומים מופחתים
(ב) שר האוצר, בהסכמת שר המשפטים, רשאי לקבוע מקרים, נסיבות ושיקולים שבשלהם ניתן להטיל עיצום כספי בסכום הנמוך מהסכומים הקבועים בסימן זה, בשיעורים שיקבע.	
195יז. (א) העיצום הכספי יהיה לפי סכומו המעודכן ביום מסירת דרישת התשלום, ולגבי מפר שלא טען את טענותיו לפני המנהל כאמור בסעיף 195יב – ביום מסירת ההודעה על כוונת החיוב; הוגש ערעור לבית המשפט לפי סעיף 195כב והמנהל או בית המשפט עיכב את תשלומו של העיצום הכספי – יהיה העיצום הכספי לפי סכומו המעודכן ביום ההחלטה בערעור.	סכום מעודכן של העיצום הכספי
(ב) סכום העיצום הכספי הקבוע בסעיף 195י יתעדכן ב־1 בינואר בכל שנה (בסעיף זה – יום העדכון), בהתאם לשיעור השינוי במדד הידוע ביום העדכון לעומת המדד שהיה ידוע ב־1 בינואר של השנה הקודמת; הסכום האמור יעוגל לסכום הקרוב שהוא מכפלה של 10 שקלים חדשים; לעניין זה, "מדד" – מדד המחירים לצרכן שמפרסמת הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה.	
(ג) המנהל יפרסם ברשומות הודעה על סכום העיצום הכספי המעודכן לפי סעיף קטן (ב).	
195יח. המפר ישלם את העיצום הכספי בתוך 30 ימים מיום מסירת דרישת התשלום כאמור בסעיף 195יג.	מועד התשלום
195יט. לא שילם המפר עיצום כספי במועד, ייווספו על העיצום הכספי, לתקופת הפיגור, הפרשי הצמדה וריבית כהגדרתם בסעיף 159א(א) (בסימן זה – הפרשי הצמדה וריבית), עד לתשלומו.	הפרשי הצמדה וריבית
195כ. עיצום כספי ייגבה לאוצר המדינה, ועל גבייתו תחול פקודת המסים (גבייה) ¹¹ .	גבייה

¹¹ חוקי א"י, כרך ב', עמ' (ע) 1374, (א) 1399.

עיצום כספי בשל
הפרה לפי חוק זה
ולפי חוק אחר

ערעור

פרסום

195כא. על מעשה אחד המהווה הפרה של הוראה מההוראות לפי
חוק זה המנויות בסעיף 195 ושל הוראה מההוראות לפי חוק
אחר, לא יוטל יותר מעיצום כספי אחד.

195כב. (א) על החלטה סופית של המנהל לפי סימן זה ניתן לערער
לבית משפט השלום שבו יושב נשיא בית משפט השלום;
ערעור כאמור יוגש בתוך 30 ימים מיום שנמסרה ההחלטה.

(ב) אין בהגשת ערעור לפי סעיף קטן (א) כדי לעכב את
תשלום העיצום הכספי אלא אם כן הסכים לכך המנהל או
שבית המשפט הורה על כך.

(ג) החליט בית המשפט לקבל ערעור שהוגש לפי סעיף
קטן (א), לאחר ששולם העיצום הכספי, והורה על החזרת סכום
העיצום הכספי ששולם או על הפחתת סכומו, יוחזר הסכום
ששולם או הסכום שהופחת, לפי העניין, בתוספת הפרשי
הצמדה וריבית מיום תשלומו או הפקדתו עד יום החזרתו.

195כג. (א) הטיל המנהל עיצום כספי לפי סימן זה, יפרסם באתר
האינטרנט של רשות המסים את הפרטים שלהלן, בדרך
שתבטיח שקיפות לגבי הפעלת שיקול דעתו בהחלטה להטיל
עיצום כספי:

(1) דבר הטלת העיצום הכספי;

(2) מהות ההפרה שבשלה הוטל העיצום הכספי;

(3) סכום העיצום הכספי שהוטל;

(4) אם הופחת העיצום הכספי – הנסיבות שבשלן
הופחת ושיעור ההפחתה;

(5) פרטים על אודות המפר הנוגעים לעניין;

(6) שמו של המפר – אם המפר הוא תאגיד.

(ב) הוגש ערעור לפי סעיף 195כב, יפרסם הממונה את דבר
הגשת הערעור ואת תוצאותיו.

(ג) על אף הוראות סעיף קטן (א)(6), רשאי המנהל לפרסם
את שמו של מפר שהוא יחיד, אם סבר שהדבר נחוץ לצורך
אזהרת הציבור.

(ד) על אף האמור בסעיף זה, לא יפרסם המנהל פרטים שהם
בגדר מידע שרשות ציבורית מנועה מלמסור לפי סעיף 9(א)
לחוק חופש המידע, התשנ"ח-1998¹², וכן רשאי הוא שלא
לפרסם פרטים לפי סעיף זה שהם בגדר מידע שרשות ציבורית
אינה חייבת למסור לפי סעיף 9(ב) לחוק האמור.

(ה) פרסום לפי סעיף זה בעניין עיצום כספי שהוטל על
תאגיד יהיה לתקופה של ארבע שנים, ובעניין עיצום כספי
שהוטל על יחיד – לתקופה של שנתיים; שר המשפטים יקבע
הוראות לעניין הדרכים שימנעו, ככל האפשר, את אפשרות
העיון בפרטים שפורסמו לפי סעיף זה לאחר שחלפה התקופה
האמורה בסעיף קטן זה.

¹² ס"ח התשנ"ח, עמ' 226.

(ו) השר רשאי לקבוע דרכים נוספות לפרסום הפרטים האמורים בסעיף זה.

195בכ. (א) תשלום עיצום כספי לפי פרק זה לא יגרע מאחריות הפלילית של אדם בשל הפרת הוראה מההוראות לפי חוק זה המנויות בסעיף 195, המהווה עבירה.

שמירת אחריות
פלילית

(ב) שלח המנהל למפר הודעה על כוונת חיוב בשל הפרה המהווה עבירה כאמור בסעיף קטן (א), לא יוגש נגדו כתב אישום בשל אותה הפרה, אלא אם כן התגלו עובדות חדשות המצדיקות זאת.

(ג) הוגש נגד אדם כתב אישום בשל הפרה המהווה עבירה כאמור בסעיף קטן (א), לא ינקוט נגדו המנהל הליכים לפי סימן זה בשל אותה הפרה, ואם הוגש כתב האישום בנסיבות האמורות בסעיף קטן (ב) לאחר שהמפר שילם עיצום כספי, יוחזרו לו הסכום ששולם בתוספת הפרשי הצמדה וריבית מיום תשלום הסכום עד יום החזרתו.

195בכ. (א) בתקופה שמיום תחילתו של סימן זה עד תום שנתיים מהמועד האמור המנהל לא ימסור למפר הודעה על כוונת חיוב אלא אם כן דרש ממנו לתקן את ההפרה והתרה בו, בכתב, כי אם לא תתקן ההפרה בתוך 60 ימים ממועד מסירת ההתראה תימסר לו הודעה על כוונת חיוב.

הוראות מעבר

(ב) שר האוצר, בהסכמת שר המשפטים, ובאישור ועדת הכספים של הכנסת, רשאי להאריך את התקופה האמורה בסעיף קטן (א) לתקופות נוספות של שנה אחת בכל פעם, ובלבד שסך כל תקופות ההארכה יחד עם התקופה האמורה בסעיף קטן (א) לא יעלו על חמש שנים.

(ג) לגבי הפרה נמשכת שאירעה בתקופה שמיום תחילתו של סימן זה עד תום שנתיים מהמועד האמור, ואשר לגביה נמסרה למפר התראה כאמור בסעיף קטן (א) יחול העיצום הכספי לפי סעיף 195יד(א) החל מן היום ה-31 לאחר היום שבו ההתראה נמסרה למפר.

3. בסעיף 214ב(א)(3) לפקודה, בסופו יבוא "תנאי זה לא יחול לגבי מידע שנדרש לצורך תיקון סעיף 214ב יישום הסכם פטקא או הסכם יישום כהגדרתם בסעיף 135ב".

ד ב ר י ה ס ב ר

לסעיף 195ב המוצע

בשל העובדה שמדובר בהסדר חדש, מוצע לקבוע שבמהלך השנתיים הראשונות תינתן למסד פיננסי שהפר הוראה מההוראות ההסדר התראה בטרם תומצא לו הודעה על כוונת חיוב ויינתן לו פרק זמן של 60 ימים לצורך תיקון ההפרה. שר האוצר, בהסכמת שר המשפטים יהיה רשאי להאריך את הוראת השעה בשנה אחת בכל פעם וזאת עד לתקופה מצטברת כוללת של חמש שנים.

כמו כן, בשל החשש כי הפרות שבוצעו בשנתיים הראשונות יתגלו רק בשלב מאוחר יותר ויוטל עיצום

כספי בהיקף משמעותי בשל התמשכות ההפרה, וזאת גם אם המפר לא היה מודע לקיום ההפרה, מוצע לקבוע, כי הטלת עיצום כספי בשל התמשכות הפרה שבוצעה במהלך השנתיים הראשונות להסדר תהיה רק ממועד חלוף 30 ימים לאחר שניתנה למפר התראה כאמור.

סעיף 3 סעיף 214ב(א) לפקודה קובע, כי המנהל רשאי להעביר מידע לרשות מס וזה בהתאם להסכם בין-לאומי וקובע תנאים לכך. התנאי הקבוע בפסקה (3) הוא שרשות המסים רשאית לעשות שימוש באותו מידע לצורך אכיפת חוק מס, ו"חוק מס" מוגדר שם כחיקוק הדרן

(א) אחרי ההגדרה "אבנים יקרות" יבוא:

"אמצעי שליטה", בתאגיד – כל אחד מאלה:

- (1) הזכות למנות מורשי חתימה בשם התאגיד, אשר ביכולתם לכוון, באמצעות זכות החתימה, את פעילות התאגיד, למעט זכות מינוי המוענקת לדירקטוריון או לאסיפה הכללית של חברה או לגופים מקבילים של תאגיד אחר;
- (2) זכות ההצבעה באסיפה כללית של חברה או בגוף מקביל של תאגיד אחר;
- (3) הזכות למנות דירקטורים של חברה או נושאי משרה מקבילים של תאגיד אחר, או את המנהל הכללי של התאגיד;
- (4) הזכות להשתתף ברווחי התאגיד;
- (5) הזכות לחלק ביתרת נכסי התאגיד לאחר סילוק חובותיו, בעת פירוקו;

(ב) אחרי ההגדרה "בנק הדואר" יבוא:

"בעל שליטה" –

- (1) יחיד בעל היכולת לכוון את פעילותו של תאגיד, בין לבד ובין יחד עם אחרים או באמצעותם, בין במישרין ובין בעקיפין, לרבות יכולת הנובעת מתקנון התאגיד, מכוח חוזה בכתב, בעל פה או באופן אחר, או יכולת הנובעת מכל מקור אחר, ולמעט יכולת הנובעת רק ממילוי של תפקיד של נושא משרה בתאגיד;

ד ב ר י ה ס ב ר

135ב שלעיל, להגדיר את המונח "בעל שליטה" בתאגיד, לצורך יישום הסכמים לחילופי מידע, בהגדרה זוהי לזו המשמשת להליכי זיהוי לקוחות לצורך חוק איסור הלבנת הון.

הגדרת המונח "שליטה" בסעיף 7 לחוק איסור הלבנת הון, הדין בחובות של נותני שירותים פיננסיים, מפנה להגדרה של מונח זה בחוק ניירות ערך, ואולם הגדרה זו אינה עולה בקנה אחד עם הסטנדרט שמתווה ה-FATF, ואינה מספקת מענה הולם לצורך מניעת הלבנת הון. כדי ליצור הגדרה אחידה להסדר איסוף המידע לצורך חילופי מידע ולהסדר איסוף המידע לצורך מניעת הלבנת הון, מוצע לקבוע בחוק איסור הלבנת הון הגדרות למונחים "אמצעי שליטה" ו"בעל שליטה" ולבטל את ההגדרה "שליטה" הקיימת.

שלושה עניינים מרכזיים דורשים שינוי לצורך עמידה בתקנים הבין-לאומיים, ואלה הם:

א. הבהרה כי יש לאתר את היחיד שהוא בעל השליטה בתאגיד. כיום שוררת אי-בהירות בנושא, ונותני

בהטלת מס או בתשלום חובה ששר האוצר ממונה על ביצועו.

מוצע להבהיר, כי התנאי האמור בסעיף לא יחול לגבי מידע שנדרש לצורך יישום הסכם פטקא או הסכם יישום.

סעיף 4 לפסקאות (1) עד (4)

לצורך יישום הסכם פטקא וההסכמים ליישום חילופי מידע המבוססים על התקן לחילופי מידע אוטומטיים שפרסם ה-OECD, נדרשים המוסדות הפיננסיים לזהות את בעלי השליטה בחלק מן הישויות המחזיקות אצלם חשבונות פיננסיים. על פי ההסכמים האמורים, הגדרת "בעלי שליטה" צריכה להתאים להמלצות הארגון הבין-לאומי למאבק בהלבנת הון ובמימון טרור – ה-Financial Action Task Force (FATF).

על פי ההסכמים האמורים, המוסדות הפיננסיים רשאים להשתמש במידע שנאסף לצורך חוק איסור הלבנת הון, התש"ס-2000 (להלן – חוק איסור הלבנת הון). כדי להקל את הנטל על המוסדות הפיננסיים, מוצע, בסעיף

¹⁵ ס"ח התש"ס, עמ' 293; התשע"ד, עמ' 742.

(2) בלי לגרוע מכלליות האמור בפסקה (1), יראו יחיד כבעל שליטה בתאגיד אם הוא מחזיק עשרים אחוזים או יותר מסוג כלשהו של אמצעי שליטה, ואין אדם אחר המחזיק אמצעי שליטה מאותו הסוג בשיעור העולה על שיעור החזקותיו; לעניין זה, "החזקה" – לרבות החזקה ביחד עם אחרים כמשמעותה בחוק ניירות ערך;

(3) בלי לגרוע מכלליות האמור בפסקאות (1) ו-(2), בתאגיד שבו אין יחיד כאמור בהן, יראו כבעל שליטה את יושב ראש הדירקטוריון בחברה ונושא משרה מקביל וכן את המנהל הכללי, ואם אין כאלה – את נושא המשרה שיש לו שליטה אפקטיבית בתאגיד;

(2) בסעיף 7(א) –

(א) במקום "את מי שיש לו שליטה" יבוא "בעל שליטה";

(ב) הסימן "(א)" ופסקת משנה (ב) – יימחקו;

(3) בסעיף 8א, במקום הקטע המתחיל במילים "את מי" ומסתיים במילים "בסעיף 7(א)(1)(ב)" יבוא "בעל שליטה";

(4) בסעיף 11א, ההגדרה "שליטה" – תימחק;

(5) בסעיף 31א, אחרי סעיף קטן (ב) יבוא:

"ג) על אף האמור בסעיף קטן (א), תאגיד בנקאי או גוף המפורט בתוספת השלישית שהוא מוסד פיננסי ישראלי מדווח כהגדרתו בסעיף 135ב לפקודת מס הכנסה, רשאי להשתמש בפרטי זיהוי של מקבל שירות אשר הגיעו לידידיו לפי פרק ג', במהלך עבודתו, לצורך זיהוי מקבל השירות כנדרש לפי הסכם פטקא או לפי הסכם יישום כהגדרתם בסעיף 135ב לפקודת מס הכנסה."

ד ב ר י ה ס ב ר

גורמי פשיעה וטשטוש מקור הכספים ומצמצמת את הסיכון להלבנת הון ולמימון טרור.

לפסקה (5)

סעיף 31א לחוק איסור הלבנת הון קובע כך:

"סודיות"

31א. (א) אדם שהגיע אליו מידע לפי פרקים ג', ד', או ד"2, תוך כדי מילוי תפקידו או במהלך עבודתו, ישמרנו בסוד, לא יגלה אותו לאחר ולא יעשה בו כל שימוש, אלא לפי הוראות חוק זה או לפי צו בית משפט; העובר על הוראות סעיף קטן זה, דינו – מאסר שלוש שנים או קנס כאמור בסעיף 61(א)(3) לחוק העונשין.

(ב) הגורם ברשלנות לגילוי מידע לאחר, בניגוד להוראות סעיף קטן (א), תוך הפרת הוראה מהוראות שנקבעו לאבטחת מידע לפי חוק זה, או תוך הפרת כלל או נוהל שקבע ראש הרשות המוסמכת לפי הוראות כאמור, דינו – מאסר שנה או קנס כאמור בסעיף 61(א)(2) לחוק העונשין.

שירותים פיננסיים שונים מסתפקים באיתור תאגיד שהוא בעל השליטה ולא מאתרים את היחיד השולט בתאגיד זה. לעניין זה יצוין כי בהערכה של ארגון Moneyval משנת 2013 ספגה ישראל ביקורת קשה על כך שאין בחוק דרישה מפורשת לזהות את מבנה הבעלות והשליטה של הלקוח ולקבוע מיהו היחיד בעל השליטה בתאגיד;

ב. קביעת חוקה שלפיה די בהחזקה של 20 אחוזים מסוג מסוים של אמצעי שליטה בתאגיד, במקום 50 אחוזים הנדרשים לפי הגדרת "שליטה" בחוק ניירות ערך, כדי לראות את המחזיק כ"בעל שליטה", כשאין אדם אחר המחזיק בשיעור גבוה יותר;

ג. קביעה כי במקרים שבהם לא נמצא בעל שליטה יחיד, יראו כבעל השליטה את יושב ראש הדירקטוריון והמנהל הכללי, ואם אין נושאי משרה כאלה – נושא המשרה שיש לו שליטה אפקטיבית בתאגיד.

ההגדרות המוצעות מתאימות להמלצות ה-FATF שלפיהן יש למצוא את היחיד האחרון בשרשרת השליטה, השולט בלקוח, והיא נועדה ליצור שקיפות מלאה של חשבונות של לקוחות. שקיפות כאמור מקשה על הסוואת

ד ב ר י ה ס ב ר

סעיף 5 הואיל והפרטים הנדרשים להפעלתו של התיקונים המוצעים לפקודה אמורים להיקבע בתקנות לפי סעיף 135ג, והואיל והתיקון המוצע לחוק לאיסור הלבנת הון, אמור ליצור התאמה בין הגדרת המונח "בעל שליטה" לצורך חילופי מידע ביו רשויות מס ולצורך מניעת הלבנת הון, והוא אף מצריך תקופת היערכות של המוסדות הפיננסיים, מוצע לקבוע כי תחילתו של החוק המוצע תהיה ביום פרסומן של התקנות כאמור.

כדי ליישם את הוראות הסכם פטקא והתקן לחילופי מידע אוטומטיים (CRS), יש להורות למוסדות הפיננסיים להשתמש גם במידע שהם אספו לפי הוראות חוק איסור הלבנת הון. לפיכך מוצע לקבוע שעל אף האמור בסעיף 31א(א) לחוק איסור הלבנת הון, מוסד פיננסי ישראלי חייב בדיווח כהגדרתו בסעיף 135ב לפקודת מס הכנסה, שהגיעו אליו פרטי זיהוי לפי פרק ג' לחוק איסור הלבנת הון, תוך כדי מילוי תפקידו או במהלך עבודתו, רשאי להשתמש בהם לצורך זיהוי כנדרש לפי הסכם פטקא או הסכם יישום.

